ពូជពោត សជ័យ

Sar Chey

វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា
Cambodian Agricultural Research and Development Institute

ប្រវត្តិរបស់ពូជ

ពូជពោត "**សជ័យ**" ត្រូវបានរំដោះដោយវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា នាចុងឆ្នាំ២០០៦ បន្ទាប់ពីបានធ្វើការពិសោធន៍អស់រយៈពេលប្រាំមួយរដូវ (បីឆ្នាំ) កន្លងមក។ ពូជនេះមានប្រភពដើមចេញពីស្រទ្បាយ S-99TL WQ-HG-AB របស់វិទ្យាស្ថានស៊ីមីត (CIMMYT) ដែលស្ថិតនៅប្រទេសម៉ិចស៊ិចកូ ហើយជាប្រភេទពូជដែលមានប្រូតេអ៊ីនខ្ពស់។

លក្ខណៈពិសេសៗរបស់ពូជពោត "សជ័យ"

<u>លក្ខណៈរូបសាស្ត្រ</u>

ពូជពោត "**សជ័យ**" មានលក្ខណៈដើមដងរឹងមាំ ស្លឹកមានពណ៌ខៀវចាស់ ហើយដុះលូតលាស់យ៉ាងលឿនបន្ទាប់ពីដាំបាន ១៥-២០ ថ្ងៃ។ ប្រព័ន្ធឫសមានការដុះលូតលាស់យ៉ាងខ្លាំង មានតួនាទីទប់ដើមមិនឲ្យដួលរលំដោយសារខ្យល់ និងនៅពេលដើមចាប់ផ្ដើមស្ងួតឬងាប់។ ដើមមានកម្ពស់ជាមធ្យមពី ១.៥០ ម៉ែត្រ ទៅ ២.៣០ ម៉ែត្រ។ កំពស់ផ្លែពីដីគឺពី ០.៧០ ម៉ែត្រទៅ ១.២០ ម៉ែត្រ។ ផ្លែមានរាងទ្រវែងប្រវែងពី ១៥ សង់ទីម៉ែត្ររហូតដល់ ២៥ សង់ទីម៉ែត្រ។ គ្រាប់មានពណ៌សរាងដូចធ្មេញកោងរលោងផ្នែកខាងខ្នង ចំនួនជួររបស់គ្រាប់ក្នុងមួយផ្លែមានពី ១៤-១៨ ជួរ នឹងទំងន់ ១០០០ គ្រាប់ស្មើនឹង ២៦៦ ក្រាម។

<u>ទិន្នផល</u>

ពូជពោត "**សជ័យ**" អាចផ្ដល់ទិន្នផលជាមធ្យម ៤,០ តោន ក្នុងមួយហិកតា ប៉ុន្តែក្នុងលក្ខខណ្ឌល្អអាចផ្ដល់ផលរហូតដល់ ៩,០ តោន ក្នុងមួយហិកតា។

ការប្រើប្រាស់ពូជ

ការដាំដុះពូជពោត "**សជ័យ**" លើផ្ទៃដីមួយហិកតាត្រូវការពូជពី ៣០ ទៅ ៣៥ គីឡូក្រាម (ដាំ ២-៣ គ្រាប់/គុម្ព)។

វិធីសាស្ត្រដាំដុះ

គេអាចធ្វើការដាំដុះដំណាំពោតបានពេញមួយឆ្នាំ ដោយការបុកដាំ ការដាំជាជួរ ឬដាំតាមចង្អូរដូចតារាងខាងក្រោម។

ចន្លោះជួរ	ចន្លោះគុម្ព (ស.ម)	
	១ ដើម/គុម្ព	២ ដើម/គុម្ព
៦៥	៣០	៦០
៧០-៨០	២៥	៥៥
៨៥-៩៥	២០	៤០

មុនពេលដាំត្រូវយកគ្រាប់ពូជមកត្រាំទឹកឲ្យបានពី ៤-៦ ម៉ោងដើម្បីឲ្យគ្រាប់រីកឆាប់ដុះ (តំបន់ដែលមានទឹកគ្រប់គ្រាន់) ដោយដាក់គ្រាប់ក្នុង

មួយរណ្ដៅពី ២-៣ គ្រាប់ និងជម្រៅពី ២-៤ ស.ម។ នៅរដូវប្រាំងត្រូវធ្វើការស្រោចស្រពដីឲ្យបានជោគក្រោយពេលដាំ។ ចំពោះតំបន់ដាំដុះដែលអាស្រ័យទឹកភ្លៀង យើងត្រូវដាំគ្រាប់ស្ងួតដោយមិនចាំបាច់ត្រាំទឹកទេ។ ការកាត់រំលោះដើម គឺអាចធ្វើនៅពេលកូនពោតមានអាយុបាន ១០ ទៅ ១៥ ថ្ងៃដោយទុកតែ ១ ដើមក្នុងមួយគុម្ព និងធ្វើការសម្អាតស្មៅឲ្យស្អាត ជៀសវាងការប្រជែងស្រូបយកជីជាតិពីដំណាំ ដែលធ្វើឲ្យដំណាំក្រិន មិនសូវលូតលាស់ និងផ្ដល់ផលតិច។

ការដុះលូតលាស់

ការធ្វើដីបានផុសល្អ ដីមានជីជាតិ សំណើមគ្រប់គ្រាន់ និងធាតុអាកាសអំណោយផលនោះ ក្រោយពីដាំបានចំនួន ៥-៦ ថ្ងៃគ្រាប់ចាប់ផ្ដើមដុះពន្លកទូលដីមកខាងលើ និងក្រោយពីដាំបានចំនួន ១៥-២០ ថ្ងៃ ការដុះលូតលាស់របស់ពូជនេះប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងលឿន និងមានកម្ពស់ពី ៥០-៧០ សង់ទីម៉ែត្រ ដើមថ្លោស ស្លឹកឡើងពណ៌បៃតងស្រងាត់។ ពូជនេះចាប់ផ្ដើមចេញផ្កាឈ្មោលនៅពេលបានអាយុកាល ៥០-៥៣ ថ្ងៃក្រោយពីដាំ និងចេញផ្កាញីនៅពេលបានអាយុកាល ៥៣-៥៥ ថ្ងៃក្រោយពីដាំ និងចាប់ផ្ដើមទុំនៅរយៈពេល ៥៥-៦០ ថ្ងៃក្រោយពីចេញផ្កាញី។

ការប្រើប្រាស់ជី

ការប្រើប្រាស់ជីតាមបច្ចេកទេស និងត្រឹមត្រូវតាមពេលវេលាធ្វើឲ្យដំណាំដុះលូតលាស់ល្អ ទទួលបានទិន្នផលខ្ពស់។ ជីដែលអាចប្រើប្រាស់គឺ អាសូត ផូស្វ័រ និងប៉ូតាស្យូម ($N; P_2O_5; K_2O$)។ កម្រិតនៃប្រើជី

អាចប្រែប្រួលទៅតាមប្រភេទដី។ ការប្រើប្រាស់ជីចែកចេញជាបីដំណាក់កាល គឺដាក់ទ្រាប់បាតមុនពេលដាំ ដោយប្រើប្រាស់ជីអាសូត (៥០%) ផូស្វ័រ និងប៉ូតាស្យូម (១០០%) ចំណែកអាសូតនៅសល់ (៥០%) ប្រើសម្រាប់ដាក់បំប៉នចំនួនពីរលើកទៀត គឺលើកទី១ (២៥%) ក្រោយពីដាំបាន២០-២៥ ថ្ងៃ និងបំប៉នលើកទី២ (២៥%) ក្រោយពីដាំបាន ៤០-៤៥ ថ្ងៃ។ ការដាក់ជី គឺយើងត្រូវដាក់ឲ្យឆ្ងាយពីគល់ពី ១០-១៥ ស.ម រួចពូនដីលប់ឲ្យជិត ដើម្បីទប់គល់ពោតផង និងការពារជីមិនឲ្យបាត់បង់តាមរយៈការហើរទៅក្នុងបរិយាកាស និងការហូរច្រោះដោយសារទឹក។

ជី	កម្រិតជីទៅតាមប្រភេទដី (គក្រ/ហាត)				
	ដីខ្សាច់ (ព្រៃខ្មែរ-ប្រទះឡាង)	ដីឥដ្ឋ (កំពង់សៀម)	ដីក្រហម (ឡាបានសៀក)	ដីកណ្ដោង (ទួលសំរោង)	ដីល្បាប់ (កៀនស្វាយ)
អ៊ុយរ៉េ	១២៤	១៧៤	១៧៤	១៧៤	១៥០
ដេ អា ប៉េ	៩៥	១០៧	១០៧	១០៧	៨៥
ប៉ូតាស្យូម	៣៧	៤៥	៤៥	៣៧	៥៤

ការប្រមូលផល

គេអាចប្រមូលផលពោត នៅពេលដើមពោតចាប់ផ្ដើមប្រែពណ៌ពីសំបកក្ដាមទៅលឿងស្ងួត ឬងាប់ដើម សំបកផ្លែមានពណ៌លឿងស្ងួតហើយស្រួយ សក់ពោតឡើងស្ងួត ឬសំគាល់មួយផ្នែកទៀតនៅលើគល់របស់គ្រាប់ឡើងពណ៌ប្រផេះ គឺនៅពេលពោតបានអាយុកាលពី ១០៤-១១២ ថ្ងៃបន្ទាប់ពីដាំ។ ការយឺតយ៉ាវក្នុងការ ប្រមូលផលនៅរដូវភ្លៀងធ្លាក់ជោគជាំ អាចធ្វើឲ្យផលនៃគ្រាប់ពោត ធ្លាក់ចុះ និងបាត់បង់

គុណភាព ដោយសារទឹកភ្លៀងជ្រាបចូលក្នុងផ្លែ បណ្ដាលឲ្យគ្រាប់ដុះ ឬកើតជំងឺផ្សិតលើគ្រាប់។

ការទុកដាក់ក្រោយពេលប្រមូលផល

ជាមធ្យមសំណើមគ្រាប់ក្រោយពេលប្រមូលផលគឺពី ១៨-២០% ដូច្នេះតម្រូវឲ្យយើងធ្វើការហាលសម្ងួតបន្ថែមទៀតដោយកំដៅថ្ងៃ។ ត្រូវឧស្សាហ៍ប្រែត្រឡប់គ្រាប់ខណៈកំពុងហាល ដើម្បីឲ្យគ្រាប់ឆាប់ស្ងួតល្អ។ ការយឺតយ៉ាវក្នុងការហាលសម្ងួត និងទុកដាក់គ្រាប់ពោតមិនបានល្អក្រោយពេលប្រមូលផល អាចធ្វើឲ្យកកើតសត្វល្អិតចង្រៃ ដូចជាខ្មូតជាដើម ដែលវាស៊ីបំផ្លាញគ្រាប់ពោតតាំងពីនៅលើដើម រហូតដល់គ្រាប់នៅក្នុងកន្លែងរក្សាទុកគ្រាប់ពូជ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ អាចធ្វើឲ្យបាត់បង់គុណភាព ដូចជាគ្រាប់កើតជំងឺផ្សិតធ្យូង គ្រាប់ឡើងផ្អូរដែលជាហេតុធ្វើឲ្យតម្លៃគ្រាប់ពោតធ្លាក់ចុះ។

ការរក្សាទុកគ្រាប់

ពូជពោត "**សជ័យ**" ជាពូជដែលអាចរក្សាគ្រាប់ពូជទុកដាំដុះនៅរដូវបន្ទាប់ទៀតបាន មិនដូចពូជពោតអ៊ីប្រីដទេ ប្រសិនបើយើងដាំដុះវានៅដាច់តែឯងគ្មានពូជពោតផ្សេងនៅក្បែរ។ ការរក្សាគ្រាប់ពូជទុកសម្រាប់ប្រើនៅរដូវបន្ទាប់ ត្រូវមានសំណើមពី ១៣-១៥% គឺទុកនៅកន្លែងស្ងួតល្អ ឬរក្សាទុកក្នុងធុងបិទជិត ឬអាចទុកដាក់ដោយប្រើប្រាស់ថ្នាំការពារសត្វល្អិត។

រៀបចំដោយ ការិយាល័យរុក្ខជម្រើសវិទ្យា
វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា (CARDI)